

Zámecké ohlédnutí za sezonou roku 2024

Rok 2024 na opočenském zámku byl obdobím rozmanitých aktivit, zajímavých výstav a prohlídek, které přilákaly širokou veřejnost. Návštěvnickou sezonu jsme zahájili 28. března a ukončili adventními prohlídkami 30. prosince. Důležitá role zámku v kulturním životě města a regionu zůstala zachována, nejen díky pestré nabídce prohlídek, ale i díky jedinečným tematickým akcím. Celková návštěvnost zámeckých (zpoplatněných) prostor dosáhla **37 445** návštěvníků, což představuje o 1 369 osob méně ve srovnání s rokem 2023, kdy zámek navštívilo 38 814 lidí.

Návštěvnost a typy prohlídek

Pro návštěvníky zámku byly v roce 2024 opět k dispozici dvě hlavní prohlídkové trasy – **první okruh**, zaměřený na reprezentační pokoje a obrazárny, a **druhý okruh**, který zahrnoval soukromé apartmány rodiny Colloredo-Mannsfeldů a zbrojnice.

- **První okruh**, který představuje zámecké reprezentační prostory a obrazárny, byl velmi populární a přilákal **13 088** návštěvníků.
- **Druhý okruh**, zahrnující soukromé prostory rodiny Colloredo-Mannsfeld a zbrojnice, navštívilo **9 085** osob.

Celkový počet návštěvníků nabízených prohlídkových zámeckých prostor se vyšplhal na **22 173** osob, což je pozitivním signálem, že zájem o historii a kulturní dědictví zámku zůstává zachován.

(Od června roku 2024 byl kastelán Státního zámku v Opočně dočasně jmenován k výkonu funkce kastelána na Státním hradě Litice. Litický hrad za sezonu roku 2024 navštívilo 10 531 osob.)

Netradiční a tematické prohlídky

V roce 2024 jsme nabízeli několik netradičních a tematicky zaměřených prohlídek, které si úspěšně své nadšence také našly. Prohlídky byly připraveny tak, aby poskytly hlubší a zajímavější pohled na historii zámku a jeho sbírky, a přitom byly dostupné široké veřejnosti:

- **Dětské pohádkové prohlídky**, v podání nám již dobře známých ochotníků ze Sychrova, tentokrát představily pohádku Princezna a loupežník. A opět, tak jak to snad už jen v pohádkách bývá, „Bonum vincit malum“ - dobro zvítězilo nad zlem.
- **Noční kostýmované prohlídky** přinesly návštěvníkům zážitek z historického období, doby začátku 20. století, kdy byly prostory zámku obývány původními majiteli. Vtipná zápletka svatebních příprav knížete Josefa návštěvníky i tentokrát pobavila.
- **Svátky růží „Večerníčky“** mohli milovníci květinové výzdoby navštívit v červenci. Zámecké první patro bylo přístupné veřejnosti za přítomnosti kustodů. Jak už název napovídá, v letošním roce jsme tak trochu nadržovali dětem nebo vlastně všem, kteří stále dětmi zůstávají.
- Letošní **Vánoční zámecké prohlídky** byly koncipovány do více úrovní. Zkrácené prohlídky vánočně vyzdobeným zámekem o adventních víkendech nabídly návštěvníkům přenést se do minulosti a zažít čas vánoční, tak jak ho prožívala šlechta, zámecké děti, služebnictvo. Příjemnou vánoční atmosféru těchto prohlídek jsme každý adventní pátek podpořili možností zavítat do prostor zámku v podvečerním čase při svíčkách. Pro děti z MŠ a ZŠ jsme prohlídky samo sebou přizpůsobili jejich věku.

Noční kostýmované prohlídky

Dětské pohádkové prohlídky

Svátky růží

Vedle těchto zmiňovaných akcí jsme nabízeli i prohlídky zaměřené na specifické oblasti zámku, které byly určeny pro menší skupiny návštěvníků, a to:

- **Rozšířené prohlídky zbrojnic a Rozšířené prohlídky obrazáren** nabídly podrobnější pohled na nejvýznamnější historické sbírky zámku.
- **Prohlídky za kuriózními exponáty zámeckých sbírek** ukázaly vybrané unikátní artefakty sbírek.
- **Exkluzivní prohlídky** zanechají vždy v návštěvníkovi osobní až pohádkový zážitek z návštěvy zámeckých prostor.

- **Prohlídky míst, kam běžně s návštěvníky nechodíme** pod názvem „Opočno opačně...“ – návštěvníci se podívali do zámecké stříbrnice, bývalých zámeckých kuchyní, spojovací chodbou do oratoře kostela, jízďárny... K těmto prostorám jsme letos přidali ještě zámeckou půdu.

Prohlídky Opočno opačně...

Program tematických prohlídek měl za cíl přinést návštěvníkům nejen kulturní zážitek, ale také netradiční pohled na prostory, které nejsou běžně přístupné veřejnosti.

Pro děti byla v sezoně roku 2024 krom zmiňované pohádkové prohlídky připravena řada dalších zajímavých akcí a programů, které měly za cíl nejen pobavit, ale zároveň i vzdělat. V prostorách studniční věže „**hladomorny**“ mohly děti v úvodu roku navštívit **Velikonoční výstavu** zaměřenou na tradice a symboliku Velikonoc. Velikonoční výstavu následně vystřídala autorská výstava paní Šárky Rusínové s názvem „**Brekeke – svět vodníků**“, která nabídla pohled do světa vodníků. V červenci pak na nádvořích zámku proběhla velká akce „**Zmrzlinový den**“. Opočenská mlékárna je známá svou dlouholetou výrobou zmrzlinových směsí, a téměř 5000 návštěvníků si toho krásného dne pochutnalo nejen na výborné zmrzlině opočenské, ale užili si i bohatého doprovodného programu.

Velikonoční výstava

Zmrzlinový den

Na podzim, v horní části zámeckého parku, v rámci „**Komentovaných prohlídek parku**“, si děti užily projížďky v kočáru taženém koňmi. Tato událost bývá velmi oblíbená, spojující příjemný zážitek z jízdy s krásou zámeckého parku.

Komentované prohlídky parku

Dětský den s názvem „**Letohrátky - pohádkový park**“ byl dalším nezapomenutelným zážitkem. Děti zde prošly několika soutěžními stanovišti, kde si vyzkoušely různé zábavné a vzdělávací úkoly. V parku se nám v ten den vyskytnul princ Bajaja se svým běloušem, lesní víly, čarodějnice z perníkové chaloupky, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, čerti, vodníci, Popelka, Sněhurka se zlou macechou...

Letohrátky – pohádkový park

V zámecké tabulnici, na nádvoří a v parku se konalo několik svatebních obřadů, rauty, v bývalých prostorách zámecké kuchyně pak volně přístupné výstavy obrazů, dřevorezeb...

Zmiňovaná tabulnice byla dále i místem pro přednášky, taneční večer, který uzavřel celodenní akci „Letní empírová slavnost“. Nezapomnělo se ani na palmový skleník v horní části parku, kde se v letních měsících konaly výstavy města Opočna. Město několikrát využilo i prostor obrazáren, kde zazněla hudba rozličných žánrů.

Akce v tabulnici

Výstava obrazů v palmovém skleníku

Na výbornou si vedla i návštěvnost akcí, kterým zámek propůjčil své prostory. Mezi ně patřila například muzikálová, koncertní a činoherní představení (pod pořadatelskými křídly Kultury pod hvězdami s.r.o.), která byla pořádána na malebném arkádovém nádvoří. Na nádvoří se jako každý rok konalo **sokolnické podzimní setkání pod širým nebem**, které ocenili milovníci tradice a historie sokolnictví. Každodenní ranní nástupy sokolníků a večerní výřady ulovené zvěře pod heslem „Nelovíme pro kořist, ale pro všechno to krásné při lovu“ za doprovodu trubačů podpořily atmosféru tohoto setkání.

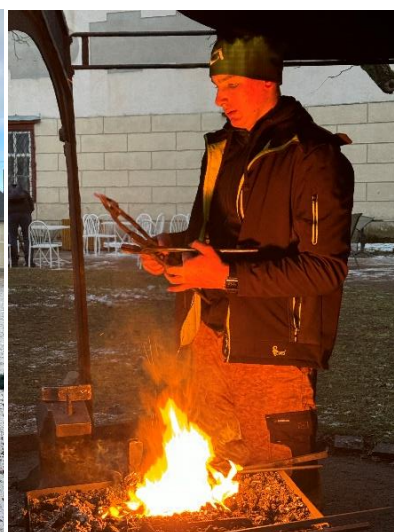

Kultura pod hvězdami

Sokolnické setkání

Téměř po celý listopad, kdy byl zámek veřejnosti nepřístupný, jsme se intenzivně věnovali přípravám na nadcházející adventní čas. Tento časový prostor jsme využili k dokončení výroby dalších postav (ponocného a psa) do našeho betlému zhotoveného ze sena. Kromě toho jsme se zaměřili na rozsáhlou vánoční výzdobu prakticky celého prvního patra zámku. Velkou část příprav tvořilo také plánování organizace tradičního **vánočního jarmarku**, jehož součástí byl pestrý kulturní program s koncerty, vystoupeními a dalšími aktivitami pro celé rodiny. Advent jsme oficiálně zahájili v sobotu 23. listopadu.

Adventní čas

Každá úspěšná zámecká akce je vždy výsledkem mnoha hodin práce, příprav, nápadů a samozřejmě i otázkou financí. Děkujeme všem, kteří se na jejím uskutečnění podíleli! Ať už jde o naše úžasné dobrovolníky, opočenskou městskou knihovnu, Základní uměleckou školu v Opočně, Svaz tělesně postižených v ČR, MO Opočno a další, kteří nám pomáhají. Velmi si vážíme vaší pomoci a těšíme se na další sezonu, plnou nových projektů, nápadů...

Děkujeme, že jste součástí našeho týmu!

Návštěvnost kulturních akcí pořádaných SZ Opočno:

období konání	název akce	návštěvnost
29. - 1. 4. 2024	Velikonoce	1239
08.05., 28.9., 28.10., 2024	Rozšířené prohlídky zbrojnic	63
25.05.2024	Letohrátky - dětský den	216
16.6., 28.7., 25.8.,15.9. 2024	Rozšířené prohlídky obrazáren	45
5. a 6. 7.2024	Svátky růží	1020
13.07.2024	Zmrzlinový den	4858
10.08.2024	Letní empírové slavnosti	72
24.08.2024	Hradozámecká noc - Noční hrané prohlídky	187
21.09.2024	EHD - Indiáni S. Ameriky, mistři adaptace - přednáška v tabulnici	50
28. - 29.9. 2024	Komentované prohlídky parku s dendrologem	50
12. - 13. 10.2024	Pohádka na zámku	317
19. - 20.10.2024	Opočno opačně...	229
23.11.2024	Zámecký jarmark	4463
29.11., 6.12.,13.12.2024	Podvečerní adventní prohlídky	135
23., 24. a 30. 11., 1., 7., 8., 14.,15.12.2024	Vánoční prohlídky	1615

Údržba – areál, objekty, park

Ani během roku 2024 jsme nezapomněli na pravidelnou údržbu našeho rozsáhlého zámeckého parku. Práce probíhaly jak v horní, tak i v jeho spodní části. Dřeviny, které již nevyhovovaly svou kondicí a mohly tak ohrozit bezpečnost návštěvníků, byly odstraněny a nahrazeny novými rostlinami. Současně jsme se zaměřili na odstranění nežádoucích náletových dřevin, čímž jsme přispěli k zachování charakteru anglického parku, a hlavně bezpečnosti celého areálu.

Dále bylo zapotřebí vyčistit od náletů spodní část vyhlídky tzv. Itálie, která se nachází u palmového skleníku. Tyto úpravy zahrnovaly nejen údržbu rostlin, ale také terénní úpravy, které přispěly k celkovému vylepšení této oblíbené části parku. Během akce byl připraven záhon „krupna“, který bude na jaře osázen rostlinami.

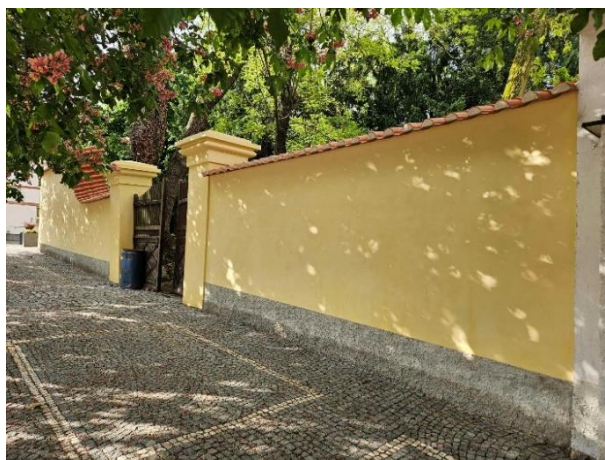
Do parku nás pracovně přijeli podpořit studenti školy Open Gate a pomohli při odstraňování břečťanu na poměrně rozsáhlé ploše. Výsadby stromů v lokalitě svahu pod letohrádkem, za finanční podpory z grantu Nadace ČEZ, se na konci roku zúčastnili studenti Střední průmyslové školy, Odborné školy a Základní školy z Nového Města nad Metují.

K vytipovaným nejvýznamnějším stromům v lokalitě před letohrádkem jsme umístili cedulky s označením popisu a původu dané dřeviny.

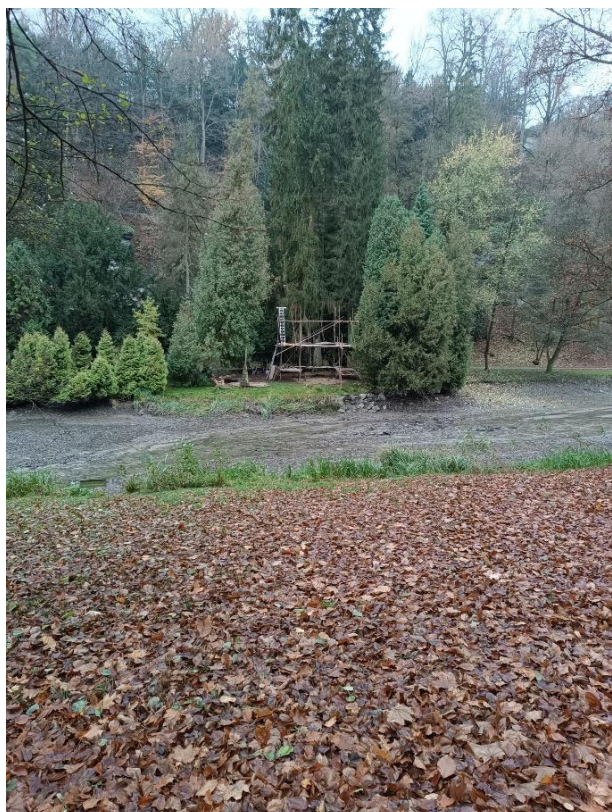
Nemalé finanční prostředky byly použity na opravu další části ohradní opukové zdi parku mezi Švamberkem a hájovnou. Krom toho došlo k dokončení opravy části zdi parku v Zámecké ulici a na Kupkově náměstí.

Dokončena oprava dalšího z mostků pod dolním rybníkem.

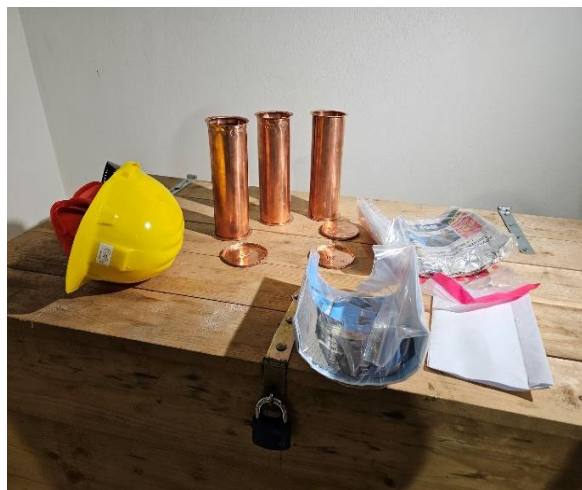
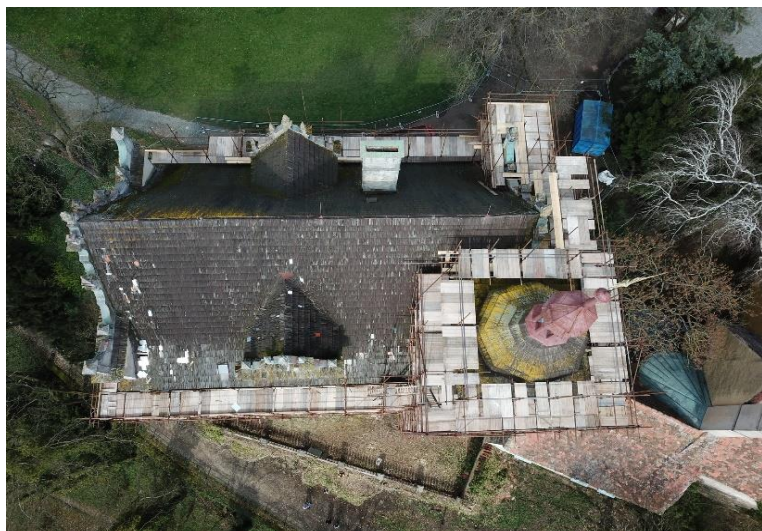
Na podzim započala oprava stavby čínského pavilonu u dolního rybníka, který se řadu let nacházel v kritickém stavu.

Povodí Labe provedlo odbahnění – vyčištění břehů Zlatého potoka v lokalitě od Švamberku po horní rybník.

Dne 4. dubna 2024 byla do makovice věže letohrádku umístěna časová schránka s odkazem pro budoucí generace a zpět osazena na samotný vrchol plechová kometa. Oprava střechy letohrádku, která byla zaměřena na rekonstrukci střešní krytiny, krovů, stropů, věže a štítů, byla úspěšně dokončena koncem roku.

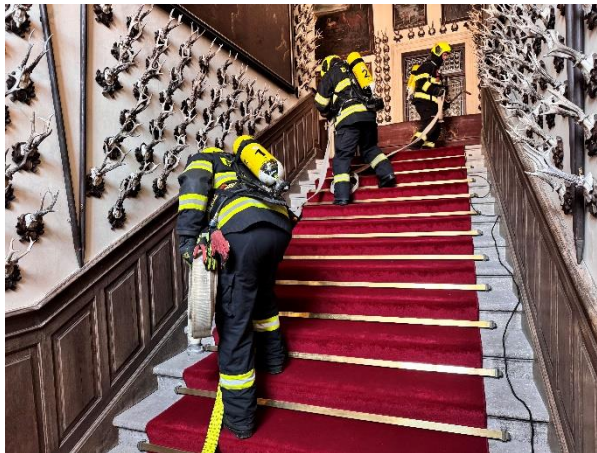
Ve druhém zámeckém patře došlo ke zrestaurování dalších dvou místností na trase II. prohlídkového okruhu. Restaurátoři se věnovali výmalbě pokojů, čištění stropů a kachlových kamen. Zároveň se vyčistily dřevěné podlahy.

V průjezdu u kočáru byla vyměněna dřevěná špalíková dožilá část dlažby.

V březnu 2024 probíhalo na opočenském zámku plánované taktické cvičení jednotek požární ochrany. Cílem cvičení, kterého se zúčastnily profesionální i dobrovolné hasičské jednotky, byla simulace likvidace fiktivního požáru v půdních prostorách zámku. Zúčastnily se jednotky z Opočna, Dobrušky, Českého Meziříčí, Trnova, Bohuslavic nad Metují a Nového Města nad Metují. Hlavním úkolem účastníků bylo nacvičit postupy a taktiku pro efektivní zásah v případě požáru historického objektu s důrazem na ochranu cenných zámeckých sbírek.

Výhled do roku 2025

Rok 2024 byl pro opočenský zámek úspěšný. Návštěvnost a zájem o rozmanitý program prohlídek a akcí potvrdily, že zámecký areál je stále atraktivním a vyhledávaným místem.

V nadcházejícím roce se budeme intenzivně soustředit na oživení zámeckých prohlídek a edukačních programů, které umocňují návštěvníkům hlubší zážitek z historie našeho zámku. Krom toho budeme pokračovat v pečlivé údržbě zámeckých budov a areálu, abychom zachovali kulturní a historickou hodnotu pro budoucí generace.

Děkujeme všem návštěvníkům za podporu a těšíme se na vás i v příští sezoně.

S poděkováním za vaši přízeň, tým opočenského zámku.

zámek Opočno